

Det Kongelige Kommunal- og Regionaldepartement
Postboks 8112 Dep

0032 OSLO

<i>Saksnr.</i>	<i>Løpenr.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Deres ref.</i>	<i>Dato</i>
04/1787-14	18830/10	010 &00		03.09.2010

ENDRINGER I VALGLOVEN - HØRING

Valgstyret i Ringerike kommune, behandlet sak vedr. "Endringer i valgloven" i sitt møte 24.08.2010 og fattet følgende vedtak:

- 1. Ringerike kommune stiller seg negativ til begrensning av valgbarheten for listekandidater til stemmestyrene og valgstyret.**
- 2. Ringerike kommune har ingen merknader til de foreslåtte lovendringene.**

Med hilsen

Ingebjørg Flatin
sekretær

Vedlegg: Saksfremlegg, datert 16.08.2010.

POSTADRESSE
Postboks 123 Sentrum
3502HØNEFOSS

KONTORADRESSE
Osloveien 1

TELEFAX
32 12 50 30

TELEFON
32 11 74 00

e-postadresse: postmottak@ringerike.kommune.no

SAKSFRAMLEGG

Utvalg: Valgstyret

Arkivsaksnr.: 04/1787-9

Arkiv: 010 &00

ENDRINGER I VALGLOVEN - HØRING

Forslag til vedtak:

1. Ringerike kommune stiller seg negativ til begrensning av valgbarheten for listekandidater til stemmestyrene og valgstyret.
2. Ringerike kommune har ingen merknader til de foreslåtte lovendringene.

Utredning:

Bør listekandidaters valgbarhet begrenses?

Kommunal- og regionaldepartementet har sendt på høring forslag til endringer i valgloven. Høringsfristen er satt til 1. september 2010. Ett av spørsmålene departementet ønsker tilbakemelding på fra den enkelte kommune er av stor prinsipiell betydning:
Bør listekandidaters valgbarhet til valgstyre og stemmestyre begrenses?

Problemstillingene er nærmere omtalt i kapittel 9 i høringsnotatet.

I dag ligger ansvaret for forberedelse og gjennomføring av valg både prinsipielt og praktisk til ordinære folkevalgte nemnder, uten begrensning i valgbarhet. Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa (OSSE) har imidlertid i en rapport anbefalt at denne praksisen vurderes nærmere.

Hovedargumentet for å begrense listekandidaters valgbarhet til stemmestyre, evt også valgstyre er å hindre faktiske eller opplevde interessekonflikter, eller situasjoner som kan oppfattes som interessekonflikter. Når listekandidater er til stede og har funksjoner i valglokalene har de mulighet for politisk påvirkning av velgere i valglokalene / ved avgivelse av stemme. Uansett om slik påvirkning ikke skjer, kan det reises mistanker om slik påvirkning.

I sin internasjonale rolle som demokratiutvikling anbefaler OSSE konsekvent at ansvaret for forberedelse og gjennomføring av valg organiseres helt uavhengig av politiske myndigheter / partier.

Dersom slik begrensning innføres vil ansvaret for valgavviklingen måtte legges til ansatte i kommunen, eventuelt (også) andre innbyggere.

Hovedargumentet mot å begrense listekandidaters valgbarhet til stemmestyre og valgstyre er at valgsystemet og tradisjonene i Norge bygger på at stemmestyre og valgstyre er ordinære

folkevalgte utvalg, som velges av kommunestyrene. Valgbarheten er ikke begrenset. Ansvar for gjennomføring av valg ligger i prinsippet til folkevalgte, ikke administrative organer.

Foreslåtte endringer av valgteknisk art:

- 1. Forslag om at en kandidat kan be seg fritatt fra å stå på valgliste ved kommunestyrevalg og fylkestingsvalg dersom vedkommende legger fram erklæring om at han/hun ikke sympatiserer med valglisten.*
- 2. Forslag om at tidspunktet for innlevering av listeforslag settes til kl. 12 den 31. mars og tidspunkt for tilbakekalling av listeforslag settes til kl. 12 den 20. april.*
- 3. Forslag om at Folkeregistermyndigheten pålegges å lage et "foreløpig manntall" pr. 1. april i valgåret.*
- 4. Forslag om krav til forsegling av urner på valgdagen. Dagens krav i valgforskriften til forsegling av valgurner ved forhåndsstemmegivningen foreslås fastsatt i lov.*

Rådmannens vurdering:

Det blir svært sjelden reist tvil eller mistanke om stemmestyre- eller valgstyremedlemmenes nøytralitet i utførelsen av sine oppgaver. Valgstyremedlemmene har dessuten ikke direkte kontakt med velgerne, og derfor ikke mulighet til å påvirke dem.

Å begrense valgbarheten til stemmestyrene vil medføre praktiske problemer. Erfaringsmessig er det allerede vanskelig å skaffe nok personellressurser med dagens ordning, og rådmannen vil ikke tro det blir noe enklere med en ordning hvor man ikke kan benytte listekandidater (eller folkevalgte i det hele tatt). Og kun benytte personell fra administrasjonen finner rådmannen heller ikke tilrådelig da det vil lamme store deler av den ordinære virksomheten i og med at behovet for personellressurser til stemmestyrene utgjør et sted mellom 120 -140 stykker.

En sik ordning vil også medføre en betydelig økning av utgiftene til gjennomføring av valg.

Valgsystemet og tradisjonene i Norge bygger på at stemmestyrene og valgstyret er ordinære folkevalgte utvalg som velges av kommunestyrene, og ansvaret for gjennomføring av valg ligger i prinsippet til folkevalgte, ikke til administrative organer.

Ringerike kommunes praksis mht listekandidaters oppgaver i stemmestyrene er etter rådmannens oppfatning i tråd med hensynet til nøytralitet.

Rådmannen vil ut fra dette anbefale at Ringerike kommune stiller seg negative til begrensning av valgbarheten til stemmestyrene og valgstyret.

Lovendringene som foreslås er av valgteknisk art, og vil ikke ha nevneverdige økonomiske og administrative konsekvenser for kommunen. Rådmannen har derfor ingen merknader til de foreslåtte endringene.

Saksdokumenter:

Evaluering av valget i 2009. Forslag til endringer i valgloven

www.regjeringen.no/nb/dep/krd/dok/hoeringer/hoeringsdok/2010/horing---evaluering-av-valget-i-2009-for.html?id=606479

Ringerike kommune, 16.08.2010

Wenche Grinderud
rådmann

virksomhetsleder: Harald Lillo Pedersen

saksbehandler (utøvende): Harald Lillo Pedersen